

1953
Warszawa Szkoła Handlu i
Przemysłu
S o p o t
Gazetowej Armii 101
Sz. 5

OGÓLNOPOLSKI

TYGODNIK

GOSPODARSTWA

INFORMATOR PRZEDSIĘBIORCY PRYWATNEGO

SPIS RZECZY

Oreǳie Prezydenta Rzeczypospolitej do Narodu Polskiego w dniu Święta Odrodzenia Polski	2
II. Gospodarka planowa	3
Plan Gospodarczy na I półrocze r. b. przekroczony; Komunikat PKPG.	
III. Przemysł i Zrzeszenia-przemysłowe	4
Prywatny Przemysł Papierniczo-Przetwórczy w roku 1948 — Feliks Giżycki.	
IV. Handel — Centrale Handlowe	5
Prywatna przedsiębiorczość w obrocie towarowym z zagranicą w r. 1948. * Paczki zagraniczne bez zezwoleń przywozu.	
V. Ceny i marże	7
Cennik Centrali Handlowej Przemysłu Skórzanego Nr 64. * Cennik artykułów prod. Spółdz. Pracy. * Zysk brutto artykułów C. H. P. E. * Cennik detaliczny Nr 73 d. na akumulatory, baterie i ogniwa. * Zatwierdzenie cen fabrycznych branży jedwabniczo-galanteryjnej i dziewiarskiej z tranzakcji wiązanych. * Cena mleka w proszku. * Zysk brutto w obrocie włosianką. * Szezeptionka cholery drobiu. * Ceny artykułów „Celolitu”. * Zysk brutto za rafie. * Waga porcji mięsnych. * Szkło laboratoryjne i sanitarne.	
VI. Ustawodawstwo gospodarczo-skarbowe	9
Podatek od reklam. * Co należy do przejmowanego przez państwo przedsiębiorstwa. * Handel Farmaceutyczny. * Podatek obrotowy od straganów i budek. * Dowody wewnętrzne. Prawnik radzi: Obrót bezgotówkowy; Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej.	
X. Różne	11
Z życia Izb, Związków i Zrzeszeń.	
XI. Kartoteka gospodarcza.	
Odszkodowania za wypadki przy pracy 7—9; Układ zbiorowy pracy 1—4.	

Oreǳie Prezydenta Rzeczypospolitej do Narodu Polskiego w dniu Święta Odrodzenia Polski

W przeddzień Święta Odrodzenia na wspólnym posiedzeniu Rady Państwa i Rady Ministrów Prezydent R. P. Bolesław Bierut wygłosił oreǳie do narodu, które podajemy w pełnym brzmieniu:

Siostry i Bracia Polacy!

Świćmy dziś radośnie Święto Odrodzenia Polski — 5-lecie wskrzeszenia Rzeczypospolitej. Jest to dzień najgorętszych uczuć i najserdeczniejszych myśli, które poświęcamy swej umiłowanej Ojczyźnie.

Przez długie wieki pamiętać będzie naród polski o latach cierpień i trudach walki z dzikimi hordami najeźdźców niemieckich. Z najgłębszą czcią wspominamy o siostrach i braciach, którzy poległi.

Ale z dumą i chwałą mówić będą matki dzieciom i pokolenia, pokoleniom, że zwyciężyła prawda i sprawiedliwość. Z morza łez i krwi, z ponurych odmętów zbrodni i gwałtów hitlerowskich, z nieugiętej walki ludu pracującego powstała do życia Polska, wyzwolona zwycięskim oreǳem Armii Radzieckiej i ofiarnym czynem żołnierza polskiego.

Minęło 5 lat od chwili, gdy na ziemi polskiej — po raz pierwszy w dziejach narodu — powstała władza ludu pracującego.

Przeciwstawiali się jej zaciekle ci, którzy nie chcą Polski bez przywilejów dla obszarników, nie chcą Polski, która nie jest zerowiskiem dla rodzimych i obcych kapitalistów i spekulantów. Ale zwyciężyła prawda i sprawiedliwość, o którą walczył polski lud pracujący.

Byli ludzie, którzy wątpili wówczas w trwałość władzy ludowej. Ale któż, wątpić może dziś — po pięciu latach naszych osiągnięć, że władza ludowa jest niezwyciężona, że jest ona potężnym źródłem siły i wzrostu Rzeczypospolitej?

Oto wróg pozostawił nam zniszczenia, jakich nie znała historia. A przecież — jakże szybko dźwiga się z tych ruin Polska w oparciu o władzę ludową! Nie widzą tego tylko ci, których zaślepiła skryta pogarda dla ludu i niewiara w siły twórcze nas pracujących.

Wróg zamienił stolicę Polski i szereg miast w zwaliska gruzów. A przecież — jakże szybko wyrasta ze zgliszcz nowa Warszawa, jak dźwigają się z ruin prastare miasta polskie — Wrocław i Gdańsk, jak ożyły porty polskie, jak w tysiącach zniszczonych fabryk kipi już praca, biją młoty, warczą maszyny. Któż nie widzi, jak w tysiącach spalonych wsi polskich rodzi się nowe życie, jak do starych strzech chłopskich wkracza nowa kultura i nowe tempo pracy, jak na polach dawniej pańskich wyrastają chłopskie plony z roku na rok obfitsze. Któż nie widzi, że naród nasz żyje z każdym rokiem lepiej, że coraz więcej jest u nas żywności, ubrania, obuwia, że spada śmiertelność, że krzepnie zdrowie narodu.

Któż nie widzi, że nie tylko odbudowuje się, ale i rozbudowuje się coraz szybciej, coraz piękniej, coraz lepiej i zapobiegliwiej — **niemniejsza Ojczyzna!**

Nigdy robotnik polski nie pracował z takim oddaniem i zapałem, jak pracuje obecnie, wiedząc, że pracuje dla siebie i swego narodu. Nie dla pasożytów i nie dla obcych wysiła się dziś myśl inżyniera, konstruktora, wynalazcy i przodownika pracy, walczącego o nowe osiągnięcia w wydajności załogi robotniczej. Lekarz, artysta, literat, badacz naukowy, architekt, nauczyciel, pracownik umysłowy — wiedzą, że wysiłek ich cenią dziś miliony ludzi pracy, którym on obecnie służy. Siła władzy ludowej wyrasta właśnie z zespolenia i jedności wszystkich ludzi pracy.

Wojna i okupacja niemiecka powiększyły jeszcze wielowiekową niedolę wsi polskiej. Ileż gospodarstw chłopskich było bez konia, bez krowy, bez narzędzi rolniczych! Dawniej setki tysięcy takich najbiedniejszych chłopów, musiało emigrować z kraju, aby szukać pracy i chleba na obczyźnie. Dziś obcą jest chłopu polskiemu myśl o tułaczce, bo z ufnością patrzy w przyszłość. Władza ludowa troszczy się o to, aby chłop biedny i średniorolny otrzymał pomoc w swej potrzebie i pomoc ta z roku na rok będzie się zwiększać.

Mimo zniszczeń chłop polski zbiera już dziś ze swych pól plon obfitszy, niż przed wojną. Przemysł dostarcza rolnictwu z każdym rokiem coraz więcej narzędzi, maszyn i nawozów. Władza ludowa uczyni wszystko, by chłop polski otrzymywał nie tylko obfitsze plony ze swych pól, ale by przez znaczne wzmoczenie ho-

dowli gospodarstwa biednego i średniego chłopu stały się wydajniejsze. Nie ulega także wątpiwości, że władza ludowa zatroszczy się o to, aby z czasem nie było w Polsce gospodarstw chłopskich bez krów, bez inwentarza, aby każdy chłop mógł coraz wydatniej z coraz większą dla siebie korzyścią pracować na roli. Już dziś władza ludowa zabezpiecza rolnikowi stałość cen na jego produkty, co ma wielkie znaczenie, zwłaszcza w okresie wielkiego spadku cen na rynkach światowych. Chłop polski może dziś ze spokojem i otuchą spoglądać w przyszłość, gdyż przy władzy ludowej nie grozi mu ruina wskutek gwałtownych wahań cen, nie straszne mu są kryzysy kapitalistyczne, a rozwój spółdzielczości w dziedzinie zaopatrzenia, zbytu i produkcji przyczyniać się będzie do wzrostu zamożności i kultury rolnictwa.

Tylko zaślepieni nienawiścią zacołaficy i zaprzędani balbochwalcy imperializmu nie chcą widzieć, że odrodzona Ojczyzna nasza stała się dziś najdroższym skarbem i największą chlubą polskiego ludu pracującego, który w niej gospodarzy, który ją buduje, który ją ożywia swą pracą twórczą, swym gorącym poświęceniem, swą serdeczną troską i miłością. Ta praca, te uczucia, ta troska ludu pracującego zdolne są przeobrazić Polskę w kraj przepiękny i wspaniały, przodujący i zamożny, — w kraj, wnoszący cenne zdobycze pracy, nauki, kultury, wnoszący własny swój dorobek w wielką skarbnicę postępu ogólnoludzkiego.

Wspólna troska i wspólne potrzeby wszystkich ludzi pracy — oto prawo najwyższe, które wprowadziła w Polsce władza ludowa.

Jesteśmy wszyscy współtwórcami wielkiej przemiany w życiu gospodarczym, kulturalnym i społecznym naszego kraju. Przeobrażać się człowiek w Polsce. Rosną z każdym miesiącem potrzeby kulturalne milionów ludzi, rośnie nieustannie wytwórczość naszego gospodarstwa narodowego. Wykonanie z nadwyżką 3-letniego planu gospodarczego jeszcze przed końcem roku bieżącego — to potężna zdobycz naszej Rzeczypospolitej ludowej, to zwycięskie urzeczywistnienie pierwszego programu władzy ludowej, wysuniętego przed 5-ciu laty w Manifestie PKWN. Już dziś produkcja naszego przemysłu, obliczona przeciętnie na jednego mieszkańca, jest dwa razy większa, niż przed wojną.

Lata powojenne nie uwolniły krajów kapitalistycznych Europy, od zmyru kryzysów i bezrobocia, z każdym dniem natomiast zwiększa się ich zależność od obcego imperializmu.

Myśmy w ciągu tych 5 lat potrafili dokonać cudu odbudowy i rozwoju gospodarczego, bo uwolniliśmy się nie tylko z niewoli hitlerowskiej, ale i z niewoli obszarniczo-kapitalistycznej, bo potrafiliśmy zmobilizować niewyczerpane siły naszego ludu, bo potrafiliśmy wydobyć wielkie bogactwa naszego kraju, bo korzystaliśmy z bratniej pomocy Związku Radzieckiego.

Dlatego utrwaliliśmy niepodległość Polski, dlatego osiągnęliśmy poprawę bytu ludzi pracy.

Plan 6-letni przemieni Polskę w kraj uprzemysłowiony i pomnoży nasze bogactwa ogólnonarodowe, zapewni narodowi warunki rozwoju, jakich nigdy w swych dziejach Polska nie miała. Umożliwi on szybki rozwój oświaty, wiedzy i kultury ludu pracującego, młodzieży polskiej, córkom i synom robotników i chłopów otworzy pełne możliwości kształcenia się i rozwoju talentów twórczych. Pomoże kobietom wydzwignąć się z upośledzenia i nadmiernej, wyczerpującej pracy. Wzrośnie dobrobyt, siła i znaczenie Rzeczypospolitej w świecie.

W ciągu najbliższych 6-ciu lat podniesiemy bardzo znacznie stopę życiową robotników, chłopów i inteligencji pracującej, udostępnimy milionom ludzi światło elektryczne, książkę, radio, telefon, kino, i teatr, pokonamy analfabetyzm. Zapewnimy ludziom pracy lepszą opiekę lekarską, uzdrowiska i wczasy, zwalczając będziemy wszelkie choroby i przedłużymy życie ludzkie, uczynimy je lepszym i szczęśliwszym.

Cóż potrzeba, aby plan ten urzeczywistnić?

Potrzebny jest trwały pokój w stosunkach międzynarodowych. Zabezpieczeniem naszych granic i obroną ich przed zakusami niemieckich wicherzycieli i ich popleczczyków — jest bratni sojusz i przyjaźń serdeczna naszego narodu z narodami wielkiego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich oraz z krajami demokracji ludowej.

Przyjaźń tę będziemy umacniać i strzec jej wiernie, gdyż w niej widzimy rękojmię naszego bezpieczeństwa i rozwoju.

Zabezpieczeniem pokoju jest walka nas pracujących całego świata z podlegaczami wojennymi i zachłannością imperialistów.

Nie będziemy szczeni sił dla poparcia sprawy pokoju i przyjaznego współżycia wolnych narodów.

Zabezpieczeniem pokoju i naszej niepodległości jest stały wzrost naszej siły gospodarczej i zwartości politycznej, są nasze sojusze i nasze wojsko ludowe. Będziemy czynili wszystko, aby siły te pomnożyć.

Dla urzeczywistnienia programu przebudowy Polski potrzebna jest jedność naszego narodu. Jedność polskiego ludu pracującego była podstawą zwycięstwa władzy ludowej i jej dotychczasowych osiągnięć. Będziemy nadal jedność tę pogłębiać i umacniać.

Ludzie osłepieni nienawiścią do Polski ludowej próbują się zamęt i zakłócać naszą twórczą pracę. Udają oni, że bronią tradycji i wiary, gdy w rzeczywistości spiskują przeciw państwu polskiemu i są narzędziem wrogich Polsce sił.

Władza ludowa czynami swymi dowiodła, że szanuje tradycje i uczucia ludzi wierzących, że zabezpiecza całkowitą wolność sumienia, wiary i praktyk religijnych i na tym stanowisku stoi nie ziomnie. Ale władza ludowa zwalcza i zwalczać będzie z całą stanowczością oszustów i wsteczników, żerujących na ciemnocie, która jest skutkiem wiekowego upośledzenia.

Są siły wsteczne, które chciałyby utrzymać w ciemnocie i niewiedzy lud pracujący. Ale są to siły umierającego świata, siły pragnące, aby w świecie panowały wyzysk i niewola. Lud pracujący w Polsce od dziesiątków lat walczył o wyzwolenie człowieka, to znaczy o zapewnienie mu jak najlepszych warunków umysłowego i kulturalnego rozwoju, a dziś potrafi te najszlachetniejsze dążenia wcielić w życie.

Dla każdego Polaka, dla każdego człowieka dobrej woli stoi otworem droga do pracy, — która stała się sprawą honoru — i do szacunku, jakim lud darzy najlepszych swych bojowników.

Zjednoczmy się więc wszyscy — starzy i młodzi, kobiety i mężczyźni — w pracy dla Polski, dla jej siły i rozkwitu!

Rodacy! Siostry i Bracia!

Zwróćmy dziś wszystkie serca i myśli, wszystkie nasze wzruszenia i radości ku wielkiej i milej Ojczyźnie naszej, ku jej przyszłości!

Wszak jej przyszłość — to przyszłość nasza i przyszłość naszych dzieci, jej szczęście — to cel naszego życia, jej siła i wielkość — to nasza duma i chluba!

Tę przyszłość, to szczęście, tę wielkość Rzeczypospolitej tworzymy dziś codzienną pracą, troską i myślą. Nie szczeni sił, budujemy mocne fundamenty nowego życia!

Pamiętajmy także, że chytry wróg wciska się podstępnie, aby utrudniać nam pracę i czynić szkody w naszej budowie, że chce się znów tużyc kosztem krzywdy ludu pracującego. Bądźmy więc czujni! Umacniajmy naszą jedność — potężne źródło naszych zwycięstw! Strzeżmy i szanujmy dobro społeczne, jako wspólny nasz skarb i podstawę siły Rzeczypospolitej! Wzbogacajmy to dobro społeczne swym ofiarnym wysiłkiem!

Niech żyje i rozkwita nasza wspaniała i umiłowana Rzeczpospolita Ludowa!

GOSPODARKA PLANOWA

Plan Gospodarczy na I półrocze r. b. przekroczony

Komunikat PKPG

Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego ogłosiła komunikat o przekroczeniu w I półroczu podstawowych zadań Narodowego Planu Gospodarczego.

Przyczyniło się do tego znaczne wzmocnienie tempa produkcji i wydajności pracy, osiągnięte m. in. w wyniku podjęcia przez klasę robotniczą Czynu 1-Majowego i Czynu dla uczczenia Kongresu Zw. Zawodowych.

Na najważniejszych odcinkach gospodarki narodowej nastąpił silny wzrost produkcji, co stworzyło pomyślne warunki do przedterminowego wykonania Planu Odbudowy Gospodarczej.

Według tymczasowych danych wykonanie Narodowego Planu Gospodarczego na rok 1949 w I półroczu kształtowało się jak następuje:

1 Przemysł państwowy wykonał plan produkcji według wartości w 109 proc. Wartość produkcji w I półroczu br. przekroczyła poziom I półrocza 1948 r. o 24 proc.

Poszczególne ministerstwa wykonały półroczny plan produkcji według wartości jak następuje: Min. Górnictwa i Energetyki 104 proc., Min. Przemysłu Ciężkiego 109 proc., Ministerstwo Przemysłu Lekkiego 112 proc., Min. Przemysłu Rolnego i Spożywczego 100 proc.

Plan produkcji podstawowych artykułów przemysłu państwowego wykonano jak następuje (rubryka A podaje procent wykonania planu na I półrocze, rubryka B — procent wykonania planu rocznego):

	A	B		A	B
energia elektryczna	101	50	rowery	119	50
ropa naftowa	106	52	maszyny rolnicze	109	54
węgiel kamienny	99	49	żarówki oświetl.	113	56
koks	109	53	cement	124	55
surówka	104	51	wapno palone	112	54
stal surowa	115	55	szkło okienne	114	52
cynk	108	54	tkaniny bawełn.	102	49
ruda żelazna	105	51	tkaniny wełniane	100	48
szotniak	112	58	tkaniny lniane	119	57
barwniki	130	61	tkaniny jedwabne	113	54
mydło	124	60	wyroby dziane	121	58
obrabiarki	103	47	jedwab sztuczny	119	58
wagony osobowe	100	46	papier	109	51
węglarki	105	56	skóry podeszwowo	111	54
trakторы	123	52	obuwie skórzane	115	62

Największą zwyżkę w stosunku do I półrocza 1948 r. wykazuje w I półroczu 1949 r. produkcja następujących artykułów: traktory (197 proc.), mydło (106 proc.), skóra podeszwowo (164 proc.), żarówki (164 proc.), obrabiarki (162 proc.), superfosfat mineralny (160 proc.), obuwie skórzane (146 proc.).

W I półroczu przemysł państwowy rozpoczął produkcję artykułów, niewytwarzanych dotąd w Polsce, i rozszerzył produkcję niektórych artykułów, wytwarzanych w niewielkich ilościach. Oto niektóre z nich:

samochody ciężarowe 3,5 tonowe „Star”, nadwozia autobusowe Leyland, silniki S-64, maszyny do produkcji śrub na zimno, nowe typy obrabiarek, żniwiarki, młocarnie czyszczące typ folwarczny, elektrowciągły, dźwigi osobowe i towarowe, chwytaki do węgla, łopatki turbinowe, maszyny papiernicze, aparatura do lokomotyw dołowych, urządzenia sygnalizacji świetlnej, żelazocjanek potasu, saletra wapniowa, wosk syntetyczny, hydrol, preszpan, celuloza słomowa.

2 W rolnictwie plan zasiewów wiosennych został wykonany według danych prowizorycznych w 101 proc., a plan likwidacji odlogów w 112 proc.

Plan zasiewów ważniejszych ziemiopłodów w PGR przekroczono w zakresie: pszenicy jarej o 14 proc., owsa o 11 proc., buraków cukrowych o 1,2 proc.

W porównaniu z r. ub. obszar zasiewów wiosennych w PGR powiększono na odcinku: pszenicy jarej o 7 proc., jęczmienia jarego o 27 proc., owsa o 30 proc., buraków cukrowych o 10 proc.

Roczny plan kontraktacji roślin przemysłowych wykonano m. in. jak następuje, buraki cukrowe 111 proc., ziemniaki dla krochmalni 143 proc., len (słoma) 125 proc., tytoń 110 procent.

Plan zaopatrzenia rolnictwa w nawozy sztuczne w sezonie wiosennym wykonano w 111 proc., dostarczając 681 tys. ton, co w stosunku do pierwszego półrocza roku ub. stanowi 36 proc.

W akcji H zakontraktowano 1.335.000 sztuk trzody chlewnej mięsno-słoninowej, przekraczając plan o 26 proc.

3 W komunikacji przewóz towarów koleją osiągnął w tonach 95 proc. planu półrocznego, przekraczając o 13 proc. przewozy z pierwszego półrocza 1948 r.

Przewóz osób przekroczył plan półroczny o 5 proc., utrzymując się na poziomie 113 proc. w stosunku do I półrocza roku 1948.

Półroczny plan przeładunków portów morskich wykonano w 95 proc. Oznacza to wzrost przeładunku o 17 proc. w porównaniu z I półroczem 1948 r.

4 W handlu wewnętrznym w I półroczu nastąpił dalszy rozwój aparatu uspołecznionego i dalsza poprawa zaopatrzenia ludności w artykuły rolnicze i przemysłowe. Do zwiększenia obrotów przyczyniły się: zniesienie zaopatrzenia kartkowego i podniesienie płac pracowniczych od stycznia.

Zakłócenia na rynku mięsnym, które powstały w I kwartale z powodu dysproporcji między podażą a popytem, uległy w II kwartale złagodzeniu. Mimo to, zaopatrzenie rynku nie było jeszcze całkowicie zadawalające.

W dziedzinie obrotu artykułami spożywczymi ilość towarów, rozprawdzonych przez uspołeczniony aparat handlowy na szczeblu detalu, wzrosła w porównaniu do I półrocza 1948, według danych prowizorycznych, jak następuje: cukier o 70 proc., olej rafinowany o 687 proc., mięso o 295 proc., ryby o 133 proc., jaja o 107 proc., masło o 40 proc.

Równocześnie wzrosła ilość artykułów rolniczych, objętych akcją skupu uspołecznionego aparatu handlowego. W okresie sprawozdawczym zakupy wzrosły w porównaniu z I półroczem roku 1948, jak następuje: pszenica o 137 proc., żyto o 181 proc., owses o 123 proc., trzoda chlewna o 216 proc., bydło rogate o 892 proc., jaja o 105 proc., mleko o 46 proc., ryby o 49 proc.

Plan skupu żywca wykonano w I kwartale w 96 proc., a II kwartale w 129 proc.

W dziedzinie obrotu artykułami przemysłowymi ilość towarów, rozprawdzonych przez uspołeczniony aparat handlowy na szczeblu detalu, wzrosła w porównaniu z I półroczem 1948 r. według danych prowizorycznych następująco: węgiel opałowy o 172 proc., rowery o 134 proc., żarówki o 160 proc., mydło do prania o 315 proc., tkaniny bawełniane o 42 proc., obuwie skórzane o 34 proc., meble o 99 proc.

5 Ogólna suma nakładów inwestycyjnych w I półroczu 1949 roku wzrosła, w stosunku do analogicznego okresu w ub. roku o 49 proc.

Cyfry nakładów nie są jednak w pełni porównywalne wskutek zmiany systemu finansowania inwestycji i rozliczeń. Stosunek rzeczywistego wykonania inwestycji w I półroczu 1949 r. w porównaniu do I półrocza 1948 r. jest korzystniejszy.

Tym niemniej na odcinku wykonania planu inwestycyjnego istnieje szereg opóźnień, co jest rezultatem zbyt późnego przygotowania dokumentacji technicznej i prawnej oraz niedostatecznego wysiłku organizacyjnego ze strony niektórych inwestorów i wykonawców.

Wykonanie rocznego planu inwestycyjnego wymagać będzie znacznie większych niż dotychczas wysiłków i poważnej mobilizacji w tym kierunku.

PRZEMYSŁ I ZRZESZENIA PRZEMYSŁOWE

Prywatny Przemysł Papierniczo-Przetwórczy w roku 1948

W rok 1948 weszliśmy, mając już ściśle określone zreby organizacyjne prywatnego przemysłu, w postaci Zrzeszeń i Związku. Z tym stanem rzeczy wiązaliśmy duże nadzieje na polepszenie sytuacji ekonomicznej poszczególnych naszych zakładów, pogarszającej się w drugiej połowie roku 1947.

Do polepszenia warunków egzystencji naszej branży Związek dążył przez zrealizowanie następujących postulatów:

- 1) zapewnienie zakładom dostatecznego zaopatrzenia surowcowego,
- 2) wejście w plan ogólnopolski za pośrednictwem opracowania naszego planu produkcji, zatrudnienia i płac, zapotrzebowania na surowce i materiały pomocnicze, zużycia energii elektrycznej i paliwa na rok 1949,
- 3) zapewnienie koniecznych środków pieniężnych,
- 4) scharmonizowanie produkcji naszych przedsiębiorstw z wytwórczością państwową,
- 5) rozwiązanie zagadnienia przemysłu gilziarskiego, stanowiącego 25% ogólnego naszego potencjału przemysłowego,
- 6) urealnienie możliwości eksportowych.

Ad p. 1. Starania o uzyskiwanie koniecznych przydziałów surowca trwały przez cały rok 1948. Częściowo były one uwieńczone rezultatem, czego dowodem są poniższe cyfry:

a) surowce papiernicze	
przydział na II półrocze 1947	— 3.335 ton
„ „ rok 1948	— 7.232 „

Przyjmując przydział półroczny w r. 1948 — 3.616 ton — to wzrost ilości surowców przydzielonych wyniósł 8,4%. Pokrycie normalnego zapotrzebowania rocznego 1948, wynoszącego, przy ruchu fabrycznym na jedną zmianę, ca. 36.000 ton — 20,1%.

b) Poza tym otrzymaliśmy również jeszcze pewne ilości innych surowców, jak: klej kostny (2065 kg), klej skórny (6600 kg), parafinę (2500 kg), formalinę (850 kg) itd. Były one jednak niedostateczne i nie mogły zapewnić naszym przetwórciom ciągłości produkcji.

Ad p. 2. Pierwotnie opracowany przez nas — oparty na 8-godzinnym ruchu fabrykacyjnym przedsiębiorstw — plan produkcji, zatrudnienia i płac, zapotrzebowania na surowce i materiały pomocnicze, zużycia energii elektrycznej i paliwa na r. 1949 — został zmieniony na skutek dyskusji na konferencji w Departamencie Planowania ówczesnego Ministerstwa Przemysłu i Handlu w dniu 15-go września ub. r. Ostatecznie ustalony plan produkcji na rok 1949 — w porównaniu z zaprojektowanym przez nas — przedstawia się następująco:

	Plan na 1949 r. oparty o zdolność produkcijną	Plan na 1949 r. zmniejszony na kon- ferencji 15/9-48 r.
--	---	---

a) ilość artykułów	90	69
b) wartość		
ceny z		
produkcji	70.560.000 zł	51.395.000 zł
ceny z		
1949 r.	9.544.000.000 zł	3.698.000.000 zł
c) planowane		
zatrudnienie	8.500 osób	5.330 osób
d) zaopatrzenie		
w surowce		
papiernicze	ca. 36.000 ton	ca. 12.000 ton

Ponieważ określone powyżej wolumen produkcyjne nie obejmowało ewentualnych zamówień, wykonywanych na zlecenia przedsiębiorstw sektora uspołecznionego w ramach t. zw. transakcji wiązanych, zafiksowaną na tej konferencji wysokość produkcji dla naszych zakładów należało uważać za zadawalającą. Powinna ona była zapewnić zrzeszonym fabrykom rentowność.

Niestety, ustalone plany nie zostały do dziś przez naczelne władze gospodarcze zatwierdzone, co przyczynia się do dalszych trudności na skutek nieotrzymywania zaplanowanych ilości surowców.

Ad p. 3. Brakujące pieniężne środki obrotowe otrzymywały nasze przetwórcze za pośrednictwem kredytów bankowych. Głównymi kredytodawcami byli: Bank Handlowy w Warszawie, Bank Związku Spółek Zarobkowych oraz często terenowe Kasy Komunalne Oszczędności, przy czym kredyt był udzielany w najróżniejszych postaciach, jak: pod zastaw surowca, hipoteczny itd.

W końcu roku 1948 powstawały trudności, odnośnie uzyskiwania nowych sum kredytowych ze względu na spodziewaną reorganizację bankowości, oraz zmianę państwowego systemu kredytowego. Do roku 1948 włącznie pożyczki były udzielane poszczególnym firmom, gwarantującym solidność i pewność amortyzacji kredytu. Z nowym okresem kredyty mają być udzielane tylko na ściśle określone transakcje, co jest postulowane gospodarką planową.

Ad pkt. 4. Znaczna część artykułów masowych, wyrabianych przez nas jest równocześnie przedmiotem produkcji państwowej. W bezpośrednich rozmowach z Centralnym Zarządem Przemysłu Papierniczego i Centralną Handlową Przemysłu Papierniczego w Łodzi staraliśmy się o jak najsprawiedliwsze rozwiązanie tego trudnego zagadnienia. Ostateczne rozstrzygnięcie nie nastąpiło do-

Sprzęt i urządzenia samochodowe	„	35.070.—
Płaszczki igelitowe	„	24.550.—
Plastyk	„	23.195.—
Materiały drukarskie	„	22.857.—
Materiały elektrotechniczne	„	20.795.—
Przyrządy miernicze	„	11.264.—
Różne: galanteria, przybory fotogr., lampy, mat. dentyst., nasiona koniuczyny, pasy transmisyjne, płyty gramof., sączki filtr., futerka oposów, art. sportowe, trzcina, wyroby z masy węglowej, ze- garki, zioła lecznicze	„	163.071.—

III. Kraje, z których importowano:

1. Anglia	\$	884.534.—
2 U. S. A.	„	443.858.—
3. Czechosłowacja	„	360.430.—
4. Włochy	„	287.415.—
5 Niemcy	„	212.300.—
6. Belgia	„	201.431.—
7. Szwecja	„	194.957.—
8. Holandia	„	189.507.—
9 Szwajcaria	„	130.445.—
10. Jugosławia	„	113.495.—
11. Inne kraje	„	418.908.—
	\$	3.387.278.—

Paczki zagraniczne bez zezwoleń przywozu

Ministerstwo Skarbu wspólnie z Ministerstwem Handlu Zagranicznego wydało okólnik z dnia 28.V.1949 r., na mocy którego dopuszcza się przywóz do Polski paczek z zagranicy w formie bezpłatnej, według następujących zasad:

Waga przesyłki lub paczki nie może przekraczać 20 kg. Każda paczka z darami może zawierać:

- 1) Odzież, bielizna, obuwie — nowe i używane.
- 2) Żywność do 20 kg (przyprawy, jak cynamon, wanilia, pieprz itp. mogą być przesyłane do 1 kg każdego artykułu).
- 3) Owoce świeże, suszone i w konserwach.
- 4) Lekarstwa do 2 kg
- 5) Zwyczajne narzędzia rzemieślnicze.
- 6) Artykuły przemysłowe codziennego użytku w ilościach podanych w załączonej tabeli.

Paczki zawierające towary wymienione nie wymagają zezwoleń przywozu. Odbiorca takiej przesyłki opłaca, poza nieznaczną opłatą pocztową, jeszcze tak zwaną celną opłatę manipulacyjną, wynoszącą przy paczkach do 2 kg — 200 zł, do 5 kg — 500 zł i do 20 kg — 1000 zł

Paczki mogą zawierać bądź towary różne, bądź jednorodne.

Paczki, zawierające inne towary, niż podane wyżej, lub w ilościach przekraczających podane normy, podlegają odprawie celnej na ogólnych zasadach i wymagają uzyskania zezwoleń przywozu. Pozwolenie takie wydaje Ministerstwo Handlu Zagranicznego — Wydział Reglamentacji, po uiszczeniu przez odbiorcę tak zwanych opłat wyrównawczych, w wysokości zależnej od rodzaju i ilości nadesłanych w paczce towarów. Opłaty te pobiera się nie od nadwyżki, lecz od całej ilości danego towaru. Jeżeli odbiorca zrzeknie się nadwyżki towaru lub towaru, na który wymagane jest zezwolenie, ma prawo podjęcia pozostałych towarów. Przy nadwyżce towarów, wymienionych w załączonym wykazie, zezwolenie nie jest wymagane, odbiorca pokrywa tylko opłatę wyrównawczą. Załączamy poniżej spis towarów, dozwolonych do przywozu bez osobnych zezwoleń i bez pobierania od nich opłat wyrównawczych.

Apaszki (N)	2 sztuki
Aparat radiowy	—
Blony fotograficzne	2 rolki
Budziki w opraw. z mat. posp.	1 szt.
Bibułka do palenia tytoniu	0,5 kg.
Chusteczki do nosa (N)	6 szt.
Chusteczki jedwab. na głowę	2 szt.
Cyrkle	1 komplet
Dotki rowerowe	1 szt.
Fajki	2 szt.
Grzebienie	3 szt.
Karty do gry	4 talie
Koce wełniane (N)	1 szt.
Koce bawełniane (N)	2 szt.
Kremy kosmetyczne z bezp. opak.	0,5 kg.
Lampy radiowe	2 szt.
Materiały spadochronowe	4 kliny
Mydło toaletowe	1 kg.
Mydło zwykłe	2 kg.

Maszynki do golenia	1 szt.
Maszynki do strzyżenia włosów	1 szt.
Nożyki do golenia	30 szt.
Nożyczki	1 szt.
Okulary	1 szt.
Ołwki automatyczne z posp.	—
Parosole lub parasolki	1 szt.
Papier fotograficzny	250 g.
Patefon	—
Pasy biodrowe (N)	1 szt.
Perfумы z bezp. opak.	150 g.
Pilki tenisowe	6 szt.
Puder kosmetyczny z bezp. opak.	250 g.
Plastyk na płaszcz	1 kupon = 5 mtr.
Płyty gramofonowe	5 szt.
Pończochy ortopedyczne (N)	4 szt.
Piéro wieczne z materiałów pospolitych nawet ze złotą stalówką	1 szt.
Pończochy jedwabne (N)	4 pary
Pończochy „Nylon” (N)	2 pary
Przędza wełniana	1 kg.
Przędza bawełniana	1 kg.
Róż z bezp. opak.	250 g.
Skóra twarda	2 kg.
Skóra miękka	1 kg.
Siatki na woalki 1 m bież. do	½ mtr. szer.
Szmiuka	2 szt.
Suwak logarytmiczny	1 szt.
Sztuczne środki słodzące	250 g.
Torebka damska bez względu na materiał z jakiego jest wykonana	1 szt.
Tkanina wełniana (3,5 mtr. podw. szer.)	= 1 kupon
Tkanina bawełniana	8 mtr.
Tkanina z jedw. sztucznego	8 mtr.
Tkanina lniana	8 mtr.
Tkanina gum. na gorsety	1 mtr.
Woda kolońska oraz wody pachnące łącznie z bezp. opak.	150 g.
Wanilina	250 g. netto
Wino	2 butelki
Wyroby tytoniowe	1 kg.
Wózek dziecienny	—
Zegarki z metali nieszlachetnych	1 szt.
Inne drobne przedmioty niewymienione w poprzed- nich punktach wykonane z materiałów pospolitych	250 g.

Zapalniczki kieszonkowe z materiałów pospolitych 1 szt.

Symbol (N) obok niektórych przedmiotów wskazuje, że ograniczenia co do ilości dopuszczonych do przywozu tych przedmiotów dotyczą wyłącznie przedmiotów nowych i od takich przedmiotów powinny być pobierane opłaty wyrównawcze w przypadku przekroczenia normy. Przedmioty używane tego rodzaju nie podlegają w przywozie w przesyłkach i paczkach z darami ograniczeniom ilościowym i traktowane powinny być przy odprawie celnej jak używana odzież, bielizna.

Odszkodowanie za wypadki przy pracy 7)

Widzimy więc, że pracownik i jego rodzina korzystająca ze świadczeń społecznych nie będą mogli dochodzić pełnego wynagrodzenia szkód od pracodawcy — które to wynagrodzenie przewidują przepisy kodeksu zobowiązań — i będą musieli się zadowolnić tym co otrzymają z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wyjątkowo uprawnieni do świadczeń społecznych będą mogli dochodzić pełnego odszkodowania, gdy szkoda została wyrządzona rozmyślnie lub przez zaniedbanie obowiązków, wynikających z przepisów o ochronie życia i zdrowia pracownika. Gdy wyjątek ten zajdzie, wynagrodzenie szkód dochodzonych od pracodawcy prywatnego czy państwowego — ogranicza się jednak do kwoty, o którą wynagrodzenie, należne w myśli kodeksu zobowiązań, przewyższa świadczenie należne z tytułu ubezpieczeń. Tak więc pracownik względnie jego rodzina będzie miała prawo do świadczenia ubezpieczeniowego oraz ponadto do świadczenia od pracodawcy, zmniejszonego o to co już poszkodowany otrzymuje na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym.

6. Korzyści płynące dla pracownika z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy. — Powyżej wspomnieliśmy, że tylko wyjątkowo będzie poszkodowany miał prawo do dochodzenia wyrównania szkody, do pełnej wysokości, od pracodawcy. Dzięki jednak rozporządzeniu o ogólnych przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, wydanych w 1946 r. — wyjątek może się stać regułą, przy odpowiedniej interpretacji przepisów ze strony sądów. Trudno już dzisiaj ocenić w pełni wartość przepisów z punktu widzenia interesów pracownika, gdyż przepisy są stosunkowo nowymi. Możemy jednak stwierdzić, że mają one na celu znaczną poprawę warunków pracy i bezpieczeństwa pracownika.

Przepisy rozporządzenia są bardzo liczne i drobiazgowo regulujące obowiązki pracodawcy. Niektóre z nich są tak skonstruowane, że sam wypadek będzie dowodem, że nie zostały uszanowane przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy. I tak np. urządzenia elektryczne w zakładach pracy powinny być zbudowane i utrzymywane w sposób zapobiegający wypadkom oraz muszą odpowiadać normom wydanym przez powołane władze bądź instytucje (§ 62). Jeżeli wypadek zajdzie bez bezpośredniej winy pracownika i innych osób lub siły wyższej, zawsze twierdzić będzie można, że urządzenia elektryczne nie były zbudowane i utrzymywane w sposób zapobiegający wypadkom. Obo-

wiązki, które nakłada wspomniany przepis są obowiązkiem uzyskania takiego rezultatu budowy i utrzymania, aby wypadki nigdy zajść nie mogły z powodu tych urządzeń. Podobnych przepisów spotykamy więcej. Do nich np. należą takie jak:

— ładowanie towarów na wozy mechaniczne, konne i ręczne oraz ich wyładowanie powinno się odbywać w sposób zapobiegający wypadkom (§ 77);

—roboty z cieczami gorącymi lub żrącymi wykonywać należy w sposób nie narażający pracowników na oparzenie (§ 83).

Powyższe przepisy, podane dla przykładu, zawsze pozwolą sędziemu przyznać pracownikowi pełne odszkodowanie, tj. bez ograniczeń wprowadzonych przez art. 196 ustawy o ubezpieczeniu społecznym, gdyż zajście wypadku pozwoli na stwierdzenie, że mamy do czynienia z zaniedbaniem obowiązków, wynikających z przepisów o ochronie życia i zdrowia pracownika. Zaniedbania te muszą być dokonane przez pracodawcę lub jego zastępcę. Przez zastępcę jednak należy rozumieć każdą osobę, która reprezentuje na terenie pracy autorytet pracodawcy i może wydawać innym pracownikom instrukcje i rozkazy, w imieniu pracodawcy. Pojęcie zastępcy ujęte tu jest bardzo szeroko. Do takiej interpretacji zmuszają nas przesłanki logiczne oraz analogia z art. 145 k. z. Trudno to zagadnienie dokładniej omówić w niniejszym artykule.

Powracając do ubezpieczenia i higieny pracy, chcę jeszcze raz podkreślić, że rozporządzenie to w stu dwunastu paragrafach nakłada na pracodawcę ogromnie liczne i daleko posunięte obowiązki, w praktyce trudne do wykonania. Jeżeli obowiązki te zostaną w pełni wykonane — zmniejszą wypadki chyba zupełnie do tych, które powstaną jedynie z winy samego poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którego czyny pracodawca nie odpowiada, albo wskutek siły wyższej. W tych trzech ostatnich wypadkach nie mamy do czynienia z odpowiedzialnością właściciela przedsiębiorstwa, nie tylko w stosunku do pracownika, ale też w stosunku do innych osób. Rozporządzenie z r. 1946 o bezpieczeństwie i higienie pracy, wprowadza nowe warunki odpowiedzialności. Dzięki niemu, częste będą wypadki, że pracownik słusznie twierdzić będzie mógł iż nastąpiło naruszenie przepisów o ochronie życia i zdrowia pracownika, a co się z tym łączy, że przysługuje mu pełne

Odszkodowanie za wypadki przy pracy ⁹⁾

odszkodowanie przewidziane przepisami kodeksu zobowiązań.

7. Zakończenie. — Rozporządzenie z 1946 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy jest korzystne dla pracownika. Dla pracodawcy powstaną jednak dalej idące konsekwencje niż te, że w wielu wypadkach będzie on musiał wyrównać szkodę pracownikowi do pełnej wysokości, a więc ponadto co otrzymuje już pracownik z tytułu ubezpieczeń społecznych. Rozporządzenie ma bowiem jeszcze wpływ na roszczenie zwrotne instytucji ubezpieczeń społecznych. Art. 195 ustawy o ubezpieczeniu społecznym wprowadza zasadę, że pracodawca jest zobowiązany zwrócić właściwej instytucji ubezpieczeń społecznych równowartość świadczeń należnych od tej instytucji ubezpieczeń społecznych z powodu choroby, niezdolności do zarobkowania lub śmierci ubezpieczonego, o ile szkoda została przez pracodawcę lub jego zastępcę wywołana rozmyślnie, albo wynikała przez zaniedbanie ich obowiązków, wynikających z przepisów o ochronie życia i zdrowia pracowników.

Widzimy więc, że rozporządzenie podwójnie naraża pracodawcę na wydatki związane z zapłatą odszkodowania: w stosunku do pracownika i w stosunku do instytucji ubezpieczeń społecznych.

Taki układ stosunków wprowadza niebezpieczeństwo nieprzewidzianych strat po stronie pracodawcy. Przed tymi stratami może on się uchronić przez umowy ubezpieczeń od odpowiedzialności cywilnej zawierane z Powszechnych Zakładem Ubezpieczeń Wzajemnych. Zrozumienie stosowania takiego ubezpieczenia przez zakłady pracy coraz bardziej się rozszerza. Nic też dziwnego, że nawet ministerstwa zalecają sobie podległym przedsiębiorstwom państwowym, zawieranie umów o ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej od następstw nieszczęśliwych wypadków.

dr. Z. K. Nowakowski

Ustawa z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 242), ze zmianą wprowadzoną przez dekret z dnia 13. IX. 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 332).

Układ zbiorowy pracy, jest to umowa, która ustala warunki jakim powinny odpowiadać indywidualne umowy o pracę lub umowy o naukę uczniów przemysłowych i określa, związane z pracą, wzajemne zobowiązania stron. Postanowienia układu zbiorowego pracy nie mogą uchylać przepisom prawa, w szczególności przepisom o ochronie pracy. Postanowienia umowne, wyłączające stosowanie przepisów ustawowych o układach zbiorowych pracy, są nieważne.

Ustawa o układach zbiorowych pracy przewiduje, że do układu zbiorowego pracy mają zastosowanie przepisy prawa cywilnego, dotyczące umów, w szczególności kodeksu zobowiązań, chyba, że ustawa o układach zbiorowych pracy stanowi inaczej. Pracownikami w rozumieniu tej ustawy są osoby, zatrudnione na podstawie umów o naukę zawodową, pracodawcami zaś osoby zarówno fizyczne, jak i prawne, zatrudniające tych pracowników.

Ustawa nie dotyczy jednak następujących kategorii pracowników:

- 1) osób zatrudnionych w urzędach państwowych,
- 2) pracowników zatrudnionych w administracji lasów państwowych, w zakładach, funduszach i przedsiębiorstwach państwowych, w których stosunek pracy regulują przepisy, oparte na ustawach szczególnych jak „Polskie Koleje Państwowe” itp.
- 3) pracowników związku samorządu terytorialnego oraz ich zakładów i przedsiębiorstw, z wyjątkiem pracowników kontraktowych, zatrudnionych w zakładach i przedsiębiorstwach związków samorządowych,
- 4) uczniów, pracujących w warsztatach szkolnych oraz terminatorów w zakładach rzemieślniczych.

Uczestnikiem układu zbiorowego pracy jest ten, kto układ zawarł, lub do niego przystąpił.

Układ zbiorowy pracy zawrzeć mogą ze strony pracodawców poszczególni pracodawcy lub zrzeszenia (stowa-

rzyszenia) pracodawców, nie wyłączając cechów i związków rzemieślniczych. Ze strony zaś pracowników — związki zawodowe pracowników (stowarzyszenia), lub zrzeszenia (zespoły) takich związków (stowarzyszeń). Osoby fizyczne i prawne, uprawnione w myśl przepisów ustawy niniejszej do zawierania układów zbiorowych pracy, mogą przystępować do każdego układu, za zgodą jego uczestników, należących do strony przeciwnej.

Układ zbiorowy pracy wiąże uczestników układu zbiorowego pracy członków związków (zrzeszeń, stowarzyszeń) będących uczestnikami układu. Ponadto układ zbiorowy pracy, prawidłowo zarejestrowany, wiąże pracodawcę również w stosunku do jego pozostałych pracowników (nierzeszonych) należących do tych gałęzi pracy, które są objęte układami. Pracownicy ci przyjmują na siebie obowiązki, wynikające z układu zbiorowego pracy dla pracowników zrzeszonych. Postanowienia układu zbiorowego pracy, korzystniejsze dla pracowników niż postanowienia indywidualnych umów o pracę zastępują z mocy prawa odnośne postanowienia tych umów. Jeżeli jednak postanowienia indywidualnych umów o pracę są korzystniejsze dla pracowników, niż postanowienia układu zbiorowego pracy, to pozostają w mocy.

W układzie zbiorowym pracy należy ustalić zakres jego mocy wiążącej, a w szczególności oznaczyć działy pracy i kategorie pracowników, których dotyczy, oraz wskazać siedziby wszystkich uczestników układu. Układ zbiorowy pracy powinien być pod nieważnością zawarty na piśmie. Przystąpienie do układu nowych uczestników, przedłużenie okresu jego mocy wiążącej, wprowadzenie do niego zmian, wypowiedzenie układu zbiorowego, zapowiedzenie wygaśnięcia oraz zgodne rozwiązanie układu wymaga pod nieważnością formy pisemnej.

Układ zbiorowy pracy powinien być zarejestrowany przez właściwego inspektora pracy. Uczestnicy układu mają obowiązek zgłoszenia go do rejestru. Rejestry układów zbiorowych są dostępne dla wszystkich. Wyciągi z rejestru wydaje się na żądanie zainteresowanych. Wpis do rejestru uważa się za dokonany, jeżeli w terminie dni czternastu od daty wniesienia podania do właściwego inspektora pracy, nie zostaną zawiadomieni uczestnicy układu, że inspektor wpis zawieszą. Jeżeli postanowienia układu zbiorowego są sprzeczne z ustawą, porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami, inspektor

pracy zawiesza z urzędu wpisanie układu do rejestru i wzywa uczestników zbiorowego układu pracy do poczynienia w nim odpowiednich zmian. Uczestnik układu zbiorowego niezadowolony z decyzji inspektora pracy, może się zwrócić do niego z żądaniem skierowania sprawy do sądu pracy lub do sądu okręgowego (gdy nie ma w danej miejscowości sądu pracy), które wydają ostateczną decyzję.

Układ zbiorowy pracy zawarty na czas nieoznaczony, lub poszczególne postanowienia takiego układu, jeżeli dotyczą pracowników fizycznych, mogą być wypowiedziane przez każdego z jego uczestników w terminie co najmniej jednomiesięcznym. Dotyczące zaś pracowników umysłowych, w terminie co najmniej trzymiesięcznym. Układ zbiorowy pracy zawarty na czas oznaczony, którego wygaśnięcie nie zostało zapowiedziane przez żadnego z uczestników na jeden miesiąc przed upływem tego terminu, uważany jest za przedłużony na czas nieoznaczony. Strony mogą jednak postanowić inaczej.

Wypowiedzenie, lub zapowiedzenie wygaśnięcia układu zbiorowego pracy będzie uważane za dokonane nazajutrz po dniu, w którym inspektor pracy rejestrujący układ zbiorowy pracy, otrzyma dowód wysłania do wszystkich uczestników pism, zawierających wypowiedzenie lub zapowiedzenie.

W stosunku do układu zbiorowego rozjemca może po wysłuchaniu uczestników układu, na wniosek jednego z zainteresowanych, orzec zwolnienie go od uczestnictwa w układzie przed upływem jego terminu, jeżeli według zasad dobrej wiary i po rozważeniu interesów stron, uzna to za niezbędne:

- 1) z powodu wyraźnego uchybienia postanowienia układu przez któregośkolwiek z jego uczestników, stanowiących stronę winną,
- 2) z powodu znacznej zmiany ogólnych warunków gospodarczych od daty zawarcia układu, czego strony nie mogły przewidzieć.

Odpis tego orzeczenia powinien być z urzędu przesłany inspektorowi pracy, który układ zarejestrował, celem ujawnienia w rejestrze. Jeżeli układ zbiorowy pracy posiada gospodarczo przeważające znaczenie w gałęzi pracy objętej układem na obszarze, dla którego układ ten został zawarty, Minister Opieki Społecznej może na wniosek jednego z uczestników układu, albo zainteresowa-

nego związku, nadać temu układowi w całości lub w części w drodze zarządzenia moc powszechnie obowiązującą na całym objętym przez układ obszarze, lub tej jego części na której układ zyskał przeważające znaczenie. Rozjemca, o którym wspomiano wyżej, jest to sąd polubowny ustanowiony przez uczestników układu zbiorowego pracy, lub organ przewidziany w przepisach prawnych do rozstrzygania sporów wynikających w związku z układami zbiorowymi pracy.

Jeżeli ani przepisy prawne, ani postanowienia układu zbiorowego pracy nie przewidują rozjemcy szczególnego, uprawnienie rozjemcy wykonuje osobna komisja pod przewodnictwem inspektora pracy i z udziałem przedstawicieli stron, która rozstrzyga ostatecznie.

Układ zbiorowy pracy może poddać pod rozstrzygnięcie sądu polubownego lub powołanej przez układ, instytucji rozjemczej, spory o wykonanie układu między jego uczestnikami jak również spory ze stosunku pracy o wykonanie postanowień układu między poszczególnymi pracodawcami i pracownikami. Spory między uczestnikami układu zbiorowego pracy o wykonanie układu, nie poddane pod rozstrzygnięcie polubowne, rozstrzygają sądy pracy, a w miejscowościach gdzie nie ma sądu pracy, — sądy okręgowe. Właściwość miejscową sądu określa siedziba inspektora pracy, który układ zarejestrował.

CENY I MARŻE

Cennik Centrali Handlowej Przemysłu Skórzanego Nr 64

Cennik Nr 64 uzupełniony został nowym asortymentem artykułów. Zawiera działy:

SKOR TWARDYCH: krupon podeszwowy, połówki podeszwowe, karki podeszwowe, (zakład), karki obcasowe, boki podeszwowe (zakład), boki obcasowe, sztydy podeszwowe (bez łap), połówki brandzłowe, karki brandzłowe, krupon podeszwowy do 3 mm grubości, boki brandzłowe, sztydy brandzłowe z łapami, sztydy brandzłowe (bez łap), szpalty brandzłowe, lebki i łapy.

BLANKI: krupon blankowy naturalny i czarny, blanki szczupaki naturalne i czarne, blanki całe lub połówki naturalne i czarne, karki blankowe naturalne i czarne, boki blankowe naturalne i czarne.

SKORY PASOWE TECHNICZNE: krupon wośl. pas. niepalony, i smarowany, szczupaki pas. roślin. napalone i smarowane, krupon cholewowy lub blanko - juchty cholew., krupon melior., na bicze tkackie, krupon pasowy chromowy, szczupaki chromowe pasowe, krupon chromowy na manchony, krupon roślin. na tłoczki, skóry trokowe, krupon rym. na pilki nożne, skóry całe pergaminowe becaki, skóry siark. tłuszcz. rymarskie (uprzężowe), skóry sierk. - tłuszcz. na troki, skóry alumowe całe lub poł., krupon chromowy na natłoczki i na paski rozdzielcze, skóra bębnowa.

JUCHTY: juchty całe lub połówki naturalne i czarne, karki i boki juchtowe, juchty przody końskie, sztydy hamburskie.

CIELAKI: cielaki chromowe kolorowe, czarne i cielaki roślin. galanterijne lub gładkie, welur, skóry na gazomierze.

BUKATY: bukaty chromowe kolorowe gładkie i groszkowane, bukaty chrom. czarne gładkie i groszkowane, bukaty chrom. Water-proof, karki bydlęce chrom. wierzch., boki bydlęce chrom. wierzch., przody końskie chrom. kol. gładkie i groszk., oraz czarne gładkie i groszk., czarne, sztydy chrom. i groszk., czarne, całe skóry końskie na chromy wierzchnie czarne, gładkie, czarne, groszk., kol. gładkie, kol. groszk.

FUTROWKI I SZPALTY: futrówki bydlęce roślin., cielęce i końskie roślin., cielęce chrom., bydlęce chrom. i końskie szpalty jachtowe, futerkowe, chrom., welur, i futr. szlifow.

SKORY NIEREGLAMENTOWANE: barany czarne chrom. i kol. chrom., kozy czarna chrom., skoczki czarne chrom. i kol. chrom., krupony i futrówki świńskie i wyprawie chromowej i roślinnej i o wyprawie kombinow., futrówki kozie i kozie i baranie, skóry psie na wierzchy o wyprawie chrom., futrówki psie, sarny i jelenia chrom. wierzch., futrówki sarnie i jelenia chrom., szpalt chrom., świński i roślinny, szpalt świński kol.

SKORY RĘKAWICZNICZE: skóry kol., farbowane, baranie farb., koźlece farb., imitacje zamszu, zamsz natur. jeleni, jeleni kol. naturalny, sarny i kol., skóry gienz (kozy) i kol. (kozy), futrówki kozie, koźlece i jagnięce oraz baranie, sarn. i jeleni.

OBUWIE: półbuty, trzewiki mechaniczne, pantofle, tekstylne na skórze i na gumie, drewniaki.

ARTYKUŁY TECHNICZNE (uzupełnienie): pas transmisyjny, „Titan”, paski i inne artykuły techniczne, klapy chromowe, ochraniacze na ręce i na golenie, uchwyty do łapaczy, wykroje i przekroje, zalerzaki techniczne na błonki itd.

ARTYKUŁY RYMARSKIE: paski, torby itp.

RĘKAWICZKI: męskie, damskie i dziecinne.

GALANTERIA: teuczki, torby, różne.

KOZUCHY: baranie, jagn., wartow., dęb., barani typ kurów i gat., kryty drelich, brzentem, oraz biały alumowy i farbowany (import z Czechosłowacji).

W dziale informacyjnym podano adres hurtowni, ekspozytur rejonowych oraz składów.

Na rynku prywatnym zaznaczyła się tendencja zniżkowa, szczególnie w dziale kozuchów

Cennik artykułów prod. Spółdz. Pracy

Pierwszy cennik centrali spółdzielni pracy wydany w październiku 1947 rozbija się na działy:

artykułów szklanych
butelki wszelkiego rodzaju, szkiełka do lamp, literatki, kieliszki, szklanki, słoje, lustra, pyroflex, rurki fermentacyjne, pletki, bagetki, szklane świecidełka choinkowe.

artykułów przemysłu metalowego

wyroby cynowane: konwie herm., mierniki płyt., kadzie cyl., mieszadła, skopki, czerpaki, sита „Olax”, chłodniki, kotły do gotowania, wyroby aluminiowe: komplety garnków, komplet rondli, komplet patelni, kubki, miski, wazówki, menażki;

wyroby ocynkowane
kotły, waniocki, balie, wiadra, pralki, śmietniczki, blacha, cynkowanie;

instrumenty lekarsko-weterynaryjne
narzędzia: pilniki, miarowe, wagowe, specjalne;

odlewy żeliwne i mechaniczne
różne: widły, siekijery, łopatki, młotki ślusarskie, babki, obcęgi, podkowy, bosaki strażackie, wagi dziesiętne, wrzeciadze, bankajzy, skoble, kilofy, wózki dziecięce, piece, gaśnice, hydronetki wodne, roboty precyzyjne działu metalowego i instalacyjne działu elektromechanicznego, tokarskie, tłoczone i cięte blachy, metalowe, blacharskie, kowalskie, odlewnicze, z drutu, specjalne, remonty i naprawy, roboty spawalnicze, bakielitowe, maszyny rolnicze, aparaty radiowe, tuby do past i kremów, przybory szkolne;

artykuły chemiczne
mydło, proszek do prania i do czyszczenia, świece, pokosty, rozpuszczalniki, lakiery, farby, kit, różne artykuły kosmetyczne, wyroby glinowe;

artykuły farmaceutyczno-sanitarne
wata, bandaże, gaza, sprzęt sanitarny, opaski;

artykuły włókiennicze i odzieżowe
samodziały, wełny, bawełniane, inne tkaniny, firanki, przędza, wata, odzież, bluzki, poszewki, szaliki, bielizna, czapki;

artykuły przemysłu ludowego, artystycznego i zabawkarskiego
albumy, pamiątniki, karnety, komplety do pisania itd., rzeźby, obrazy, tace, orły, laski, skrzynki, wyroby bursztynowe, ceramika, hafty, serwety, obrusy, tkaniny zahardowe, z krosna, na obicie ścian i zasłony, firankowe, narzuty, makaty, krawaty, galanteria, różne, zabawki drewniane, ceratowe i filcowe, kartonowe, wyćcinanki, lalki, ze słomy i waty itd.;

wyroby skórzane
obuwie, rękawiczki, paski, tornistry, plecaki, apteki podróżne, pilki, teuczki;

wyroby drzewne
biurka, szafy, stoły, etażerki, wieszaki, kosze, fotele, różne, meble tapicerskie, artykuły gospodarskie, beczki, faski, kubły, balie;

wyroby wikliniarsko-koszykarskie
fotele, stoliki, umywalki, koszyki, kosze, walizy, torby, kufce, reczki;

wyroby przemysłu szpecelniarskiego
pendzle, szcztotki itd.;

wyroby różne
pomocze szkolne i naukowe, pierze, puch.

Adres centrali spółdzielni pracy: Warszawa, ul. Nowy Świat 64. Oddziały w Bydgoszczy, Gdyni, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Łodzi, Poznaniu, Szczecinie, Wrocławiu, Olsztynie.

Ceny i stawki robót zmieniły się w ciągu 1949 r., ponieważ cennik ten nie był ściśle co do asortymentu towarowego, jak i cen. Przy transakcjach dopuszczalne są odchylenia zarówno w dół, jak i w górę.

Drugi cennik centrali spółdzielni pracy wydany zostanie w najbliższym czasie i zawierać będzie pełny wykaz artykułów oraz ściśle ceny.

Zysk brutto artykułów C.H.P.E.

BIURO CEN ZATWIERDZIŁO WYKAZ A Nr 22

ustalający dopuszczalne wysokości zysku brutto dla towarów wytwarzanych przez przedsiębiorstwa państwowe lub będące pod zarządem państwowym oraz odpowiadające tym zyskom rabaty od cen detalicznych, jak następujące:

Artykuł	Dopuszcz. wysokość zysku brutto w obrotach detalicznych	Rabat dla detalisty odpowiadający dopuszczalnej wysokości zysku brutto
	25%	20%

Wszystkie artykuły będące przedmiotem obrotu Centrali Handlowej Przemysłu Elektrotechnicznego

Wyżej wymieniony zysk jednolity wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1949 r. Z tym dniem tracą moc obowiązującą wysoko-

kości zysku brutto podane w Wykazie A Nr 13, ustalającym dopuszczalne wysokości zysku brutto w obrotach handlowych detalicznych artykułami elektrotechnicznymi, wytwarzanymi przez przedsiębiorstwa państwowe lub będące pod zarządem państwowym. (Monitor Polski z dnia 31 grudnia 1948 r.).

Dopuszczalne wysokości zysku brutto dla detalisty obejmują wszelkie koszty transportu związane z dostawą towaru do miejsca detalicznej sprzedaży.

Cennik detaliczny Nr 73 d. na akumulatory baterie i ogniwa

Cennik Nr 73 d. obejmuje akumulatory przenośne, radiowe, stacyjne, telekomunikacyjne, baterie i ogniwa galwaniczne, części do akumulatorów: radiowych, samochodowych, motocyklowych i stacyjnych, części baterii stacyjnych ogniwo dla oświetlenia wagonów ogniwo typu T i WP, części telekomunikacyjnych, ogniwa do oświetlenia wagonów oraz trakcyjne.

Zamówienia specjalne przyjmuje biuro sprzedaży akumulatorów i ogniwo Warszawa, ul. Lwowska 9. Sprzedaży akumulatorów dokonują: serwisy akumulatorowe CHPE na terenie całego kraju. Sprzedaż baterijek i ogniwo suchych prowadzona jest hurtownie i w sklepach detalicznych CHPE na terenie całego kraju. Przy zakupach hurtowych od cen podanych w cenniku udziela się rabatu 25%.

Na naczynia szklane (poz. 134—146 cennika) zakupywane oddzielnie przysługuje rabat 22%.

Informacje odnośnie składania zamówień podane są w „Informatorze Handlowym CHPE”.

Zatwierdzenie cen fabrycznych branży jedwabniczo-galanteryjnej i dziewiarskiej z transakcji wiązanych

Biuro Cen znak C-IV-D-124/13 w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 lutego br. (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 73) oraz zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 12.III.49 r. L. dz. KO II/Pr. 80/48/49/33 zatwierdza ceny fabryczne dla firm prywatnych branży jedwabniczo-galanteryjnej i dziewiarskiej z transakcji wiązanych, jak niżej:

- 1) dzianina szt. jedw. Dz./E8/03/56 zł. 3.900.— za 1 kg. Fabryka Włóknów Działyńskich „Elmar” A. Tanenbaum, Łódź, ul. Wysoka 20/22.
- 2) dzianina workowa Wr. Nr 300 III gat. zł. 2.250.— Dz./k7/02/57. Wytwórnia Trykotaży Fr. Kindalski, Łódź, ul. Gdańska 131.
- 3) komplet damski jedw. Nr 5 zł. 130.— Dz./S3/03/58, f-ma Józef Strzelecki, Łódź, ul. Gdańska 7.
- 4) komplet damski rozm. 4, Dz./HRo 11/03/59 zł. 1.450.—
- 5) komplet damski rozm. 4, Dz. HRo/11/06/60 zł. 1.565.—, f-my „Halina”, W-wa, Leszno 14.
- 6) tafta 80 cm. gładka, J. g./B3/03/59 zł. 465.—, f-my Biedrzycki i S-ka, Łódź, ul. Nawrot 102.
- 7) georgette 90 cm. 10 kol. Jg/W 18/01/57 zł. 1.120.—
- 8) tafta 1 kol. szer. 90 cm., J. g./W 18/02/58 zł. 545.—, f-my Wanał i S-ka, Łódź, ul. 11 Listopada 102.
- 9) georgette przy wykończeniu gładkim, J. g./H1/03/60 zł. 660.—
- 10) georgette przy wykończeniu 4 kolorów, J. g./H1/05/68 zł. 990.—
- 11) georgette przy wykończeniu 7—10 kolorów, J. g./H1/04/61 zł. 1.050.—, f-my Herszkiewicz, Łódź, ul. Wólczańska 53.
- 12) wstążka rypsowa 13 m/m, Jg Dz. 24/07/67 zł. 8.— mb.
- 13) wstążka rypsowa 103 m/m Jg Dz. 24/05/65 zł. 55.— mb.
- 14) wstążka rypsowa 40 m/m Jg Dz. 24/06/66 zł. 21.— mb.
- 15) wstążka rypsowa 25 m/m Jg Dz. 24/03/64 zł. 10.— mb.
- 16) wstążka rypsowa 50 m/m Jg Dz. 24/02/63 zł. 22.— mb., f-my O. Drozd i S-ka, Łódź, ul. Matejki 100.

Zysk brutto w obrocie włosianką

Biuro Cen, znak: C-II-A-20/52 wyjaśniło, że przy sprzedaży włosianki należy stosować zysk w wysokości stosowanej przy sprzedaży płótna usztywnionego, sztywnika krawieckiego — (wykaz B. Nr 11, poz. 4 wyroby lniane i jutowe łącznie z niemi), tj. w wysokości 21%.

Cena mleka w proszku

Biuro Cen, znak: C-IV-A-24/3 zatwierdza cenę mleka pełnotłustego w proszku produkcji C. S. M. J. w wysokości zł 445,— za 1 kg franco wagon stacja załadowania.

Zysk brutto na rafię

Biuro Cen, znak: C-II-A-29/44 ustaliło zysk brutto w obrotach handlowych na rafię importowaną w wysokości: hurt. — 10 proc., detal. — 20 proc., z ważnością od dnia 15 lipca 1949 r.

Szczepionka cholery drobiu

Biuro Cen, znak: C-IV-B-44a/3 zatwierdza ceny szczepionki:

Lp.	Artykuł	Jednostka	Cena prod. dla hurtownika franco st. odbiorcza	Cena hurtowa
1.	Szczepionka p-w cholery drobiu „Aviac” fiola 100 cc	fiolka	341,65	416,—
2.	jak wyżej a 250 cc	„	795,—	955,—
3.	jak wyżej a 50 cc	„	170,80	205,—
4.	jak wyżej a 25 cc	„	93,75	112,50

Zakłady Biologiczno-Farmaceutyczne fakturują towar dla hurtownika po cenie hurtowej minus rabat 17%.

Ceny powyższe wchodzi w życie z dniem fakturowania.

Ceny artykułów „Celolitu”

Biuro Cen znak: C-IV-E-141/45 zatwierdziło ceny na artykuły produkcji Zakładów Przemysłowo-Handlowych „Celolit” w Warszawie, ul. Dynasy 8, w wysokości:

zł 12.5000 za 1 m³ lekkiego betonu „Celolit”
zł 1.480 za 1 m³ płyty zbrojonej z „Celolitu” o grubości 10 cm. i rozpiętości 200 cm. loco plac budowy oraz zł 373.000 za 1000 szt. płyt wierzchołkowanych o wymiarach 200 x 50 x 5 cm loco wytwórnie.

W cenach powyższych mieści się narzut 5% na C. P. P. M.

Waga porcji mięsnych

Biuro Cen, znak: C-II-B-30/26 wyjaśnia, że wagę porcji mięsnych podawanych w przedsiębiorstwach gastronomicznych, określonej w § 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 kwietnia 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 121) w ilości 100 g na osobę — należy rozumieć, jako wagę netto gotowej porcji mięsa, lub jego przetworów (tzn. po ugotowaniu, smażeniu itp.).

Szkoło laboratoryjne i sanitarne

Biuro Cen, znak: C-II-A-14/6 wyjaśnia, że dopuszczalna wysokość zysku brutto na szkło laboratoryjne w wykazie A Nr 17 i B Nr 17 odnosi się do wszelkiego szkła używanego w laboratoriach chemicznych, fizjologicznych, klinicznych itd., natomiast na szkło laboratoryjne specjalne — sanitarne należy stosować marżę podane w wykazach A Nr 20 i B Nr 20.

Nowości!!

Niezbędne dla każdego przedsiębiorstwa!

KSIĄŻKI

„Ustalanie Cen Produkcyjnych”

w opracowaniu mgr. W. Ławrynowicza i mgr. S. Janickiego

„Nowe przepisy podatkowe”

adw. L. Grabowskiego

patrz ostatnia strona

USTAWODAWSTWO GOSPODARCZO-SKARBOWE

Podatek od reklam

W Dzienniku Urzędowym Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego m. st. W-wy w Nr 10, podany został tekst statutu podatku od reklam. Statut opracowany na podstawie statutu wzorowego, mającego zastosowanie we wszystkich gminach, które wprowadzą na swych terenach pobór tego podatku, określa szczegółowe zasady i wysokość wymiaru podatku.

W myśl § 1 statutu podatkowi podlegają reklamy przeprowadzone przy pomocy takich środków o charakterze stałym lub jednorazowym jak: a) publicznie uwidaczniane, wyświetlane lub w inny sposób rozpowszechniane wszelkiego rodzaju godła i znaki firmowe, szyldy, napisy, plakaty, ulotki i ogłoszenia, b) inne urządzenia reklamowe (np. szafki z artykułami będącymi przedmiotem wyrobu lub sprzedaży).

§ 6 statutu ustala stawki podatkowe:

1) od godła i znaków firmowych, szyldów, napisów oraz dwuwymiarowych plakatów o powierzchni — rocznie:

do 0,2 m kw.	1.000 zł
ponad 0,2 m kw. do 0,5 m kw.	1.500 zł
„ 0,5 m kw. do 1 m kw.	2.000 zł
„ 1 m kw. do 2 m kw.	4.000 zł
„ 2 m kw. do 3 m kw.	6.000 zł
„ 3 m kw. do 4 m kw.	8.000 zł
„ 4 m kw. — za każdy następujący pełny lub niepełny m kw.	2.000 zł

2) a) od latarni i lamp reklamowych po zł 500 rocznie od każdej latarni lub lampy,

b) od innych urządzeń reklamowych jak neony, szafki reklamowe itp. — wg stawek wyszczególnionych w pkt 1, ust. 1 niniejszego paragrafu, nie mniej jednak niż zł 3.000 od 1 szafki reklamowej,

3) od żywych środków reklamowych i pojazdów reklamowych po zł 2.000 za każdy miesiąc użytkowania tychże, przy czym rozpoczęty miesiąc liczy się za cały,

4) od ogłoszeń oraz od jednorazowych plakatów i ulotek, przeznaczonych do rozplakowania, rozdania lub rozestania — 20% należności za wykonanie,

5) od środków reklamowych wyświetlanej sposobem projekcyjnym w kinoteatrach lub innych lokalach publicznych — 20% należności za wyświetlanie.

§ 7 podaje, że stawki podatkowe, wymienione w § 6, ust. 1, pkt. 1 i 8 podwyższa się

1) o 50% od środków reklamy, umieszczonych na dachu, szczycie budynku lub w poprzek ulicy,

2) o 25% od środków reklamy, umieszczonych powyżej pierwszego pietra lub poza obwojkiem pomieszczeń, w których znajduje się przedsiębiorstwo.

Podatek pobiera się w połowie stawek, przewidzianych w § 6, ust. 1, pkt. 1 i 2 oraz w § 7, jeżeli środki reklamy umieszczono po dniu 30 czerwca.

Podatek wymieniony w § 6 ust. 1, pkt. 1 i 2 oraz w § 7 płatny jest z góry bez wezwania władzy podatkowej w miesiącu styczniu każdego roku lub w ciągu miesiąca od dnia powstania obowiązku podatkowego, zaś wymieniony w § 6 ust. 1, ust. 3, płatny z góry w dniu powstania obowiązku podatkowego, a wymieniony w § 6 ust. 1, pkt. 4 i 5 wraz z zapłatą należności za wykonanie lub wyświetlenie reklamy.

Podatek obrotowy od straganów i budek

Ministerstwo Skarbu wyjaśniło w drodze okólnika (Dz. U. Min. Sk. Nr. 20 poz. 133) zakres obowiązku podatkowego co do podatku obrotowego, przypadającego od budek i kiosków

Jeżeli właściciel przedsiębiorstwa sprzedaży towarów ze straganów i budek prowadzi przedsiębiorstwo w ten sposób, że posiada stragany względnie budki również w innych miejscowościach niż w tej, dla której na sprzedaż uzyskał kartę rejestracyjną i stragany te względnie budki rozstawia w dniu targowe w tych miejscowościach, wówczas według przepisów dekretu o podatku obrotowym miałby obowiązek uzyskania tytułu kart rejestracyjnych w tych miejscowościach prowadzi tę sprzedaż.

Ministerstwo Skarbu zezwoliło jednak na prowadzenie sprzedaży towarów ze straganów i budek w różnych miejscowościach na podstawie jednej karty rejestracyjnej pod warunkiem dokładnego wymienienia przez podatnika w deklaracji na uzyskanie karty rejestracyjnej wszystkich miejscowości, w których podatnik ma zamiar prowadzić sprzedaż. Właściwym dla wydania karty rejestracyjnej będzie ten urząd skarbowy, w okręgu którego podatnik ma miejsce zamieszkania.

Ministerstwo Skarbu normując w ten sposób kwestię kart rejestracyjnych przedsiębiorstw, prowadzących sprzedaż ze straganów i budek, wychodzi z założenia, że podatnik w tych wypadkach prowadzi jedno przedsiębiorstwo, które ze względu na specyficzny charakter tego typu przedsiębiorstwa jest codziennie wykonywane gdzieindziej. Dlatego też kupiec taki nie będzie miał w zasadzie trudności w legitymowaniu się z posiadaną kartą rejestracyjną. W przypadku jednak, gdyby przejściowo podatnik taki posiadał stragan lub budkę na dwóch lub więcej odbywających się jednocześnie targach, prowadząc sprzedaż przy pomocy członka rodziny i w związku z tym nie posiadał w miejscu sprzedaży karty rejestracyjnej — Ministerstwo Skarbu poleciło urzędowi skarbowym odnotowywanie w protokołach rejestracyjnych tej okoliczności, aby właściwy dla miejsca zamieszkania podatnika urząd skarbowy mógł stwierdzić, czy przy wykupywaniu karty rejestracyjnej, podatnik wymienił daną miejscowość w deklaracji. (Gr.)

Co należy do przejmowanego przez państwo przedsiębiorstwa?

W pewnej konkretnej sprawie powstał spór, czy suma zajęta przez Komisję Specjalną należy do przedsiębiorstwa, które zostało przejęte na własność Państwa na zasadzie ustawy nacjonalizacyjnej.

Sąd Najwyższy, o który oparła się ta sprawa wyjaśnił, że do rozstrzygnięcia pytania, jakie składniki majątkowe objęte protokołem zdawczo - odbiorczym stanowią część składową przedsiębiorstwa i zostają wraz z nim przejęte na własność Państwa powołany jest nie sąd, lecz właściwy Minister, który wydaje orzeczenie o przejęciu przedsiębiorstwa przez Państwo. W tych warunkach zwracanie się do Sądu o ustalenie tej okoliczności jest pozbawione podstaw prawnych. (Gr.)

Handel farmaceutyczny

W Monitorze Polskim z dnia 21 maja 1949 r. Nr A-31 ogłoszone zostało zarządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wykazu dozwolonych do obrotu specyfików farmaceutycznych. Zarządzenie stanowi, że w obrocie handlowym mogą się znajdować wyłącznie nowi, że w obrocie handlowym wymienione w wykazie załączonym do specyfików farmaceutycznych wymienione w ten sposób, że niektóre ze specyfików są oznaczone w specjalny sposób przez wydrukowanie ich drukiem rozstrzelonym. Te specyfikiki mogą być sprzedawane również w drogeriach czyli w detalicznych sklepach madań teriałów aptecznych. Niektóre natomiast specyfikiki mogą być sprzedawane tylko z przepisu lekarza. Takie specyfikiki oznaczone są w wykazie krzyżykiem. (Gr.)

Dowody wewnętrzne

Okólnik z dnia 31 maja 1949 roku, ogłoszony w Nr. 21 Dziennika Urzędowego Min. Sk. przedtuzą ważność okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 27 lutego 1948 roku w sprawie dowodów wewnętrznych na zakup niektórych towarów na cały rok 1949.

Zakup artykułów wymienionych w tym okólniku może być udawadniany dowodami wewnętrznymi, sporządzanymi przez podatnika.

Możność zgłoszenia indywidualnego wniosku o zezwolenie na udawadnianie zakupu innych towarów, aniżeli wymienione w okólniku, dowodami wewnętrznymi, została utrzymana w mocy. Wnioski takie należy składać do Ministerstwa za pośrednictwem władz skarbowych I instancji, w których należy przytoczyć okoliczności, uzasadniające niemożność otrzymania formalnej faktury na zakup danego artykułu. (Gr.)

W rubryce tej zamieszczamy odpowiedzi na zapytania Czytelników, które należy kierować: Poznań, Mickiewicza 31 (sprawy dotyczące zagadnień skarbowo-podatkowych) lub Warszawa, Flory 3 (inne zagadnienia prawne).

REDAKCOJA

Obrót bezgotówkowy

GALANTERIA — KATOWICE nawiązuje do naszej odpowiedzi ogłoszonej w Nr. 11 w sprawie obrotu bezgotówkowego i powołując się na to iż w innym czasopiśmie wyczytał odmienną informację, a mianowicie, że w stosunkach handlowych pomiędzy firmami prywatnymi należy stosować obrót bezgotówkowy — zapytuje, która odpowiedź jest trafna.

Podtrzymujemy w dalszym ciągu nasze stanowisko. Obecnie obowiązujący dekret o obrocie bezgotówkowym nie zawiera przepisu, na podstawie którego firmy prywatne dokonywując wypłat między sobą, miałyby obowiązek dokonywania tych wypłat przy pomocy obrotu bezgotówkowego. Prawdopodobnie inne czasopismo, udzielając w tej sprawie informacji i pisząc, że „w stosunkach handlowych między firmami prywatnymi należy stosować obrót bezgotówkowy” rozumiało słowo „należy” nie jako obowiązek, lecz jako zalecenie gospodarczo uzasadnionego sposobu dokonywania rozrachunków. (Gr.)

ZRZESZENIE W STAROGARDZIE.

Podajemy wyciąg z okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 10 czerwca 1947 r. L. D. III.9293/47 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 17 z roku 1947, poz. 198): „Celem ułatwienia płatnikom dokonywania wpłat do kas urzędów skarbowych (rewizyjnych), oraz celem zwiększenia obrotów bezgotówkowych — Ministerstwo Skarbu upoważnia kasy tych urzędów do przyjmowania narówni z gotówką czeków opiewających na walutę polską”.

Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej

ERFEJA — POZNAŃ zapytuje, czy można osiągnąć fundusze potrzebne na remont dachu domu, w którym mieści się przedsiębiorstwo z Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej oraz czy można uzyskać zwrot wkładów umieszczonych w ramach Społecznego Funduszu Oszczędzania, a potrzebnych obecnie na remont kotła parowego.

Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej utworzony na podstawie dekretu z dnia 28 lipca 1948 r. o najmie lokali przeznaczony jest na pokrywanie kosztów remontu kapitalnego budynków mieszkalnych. W

związku z powyższym wniosek o przyznanie kredytów z tego funduszu na remont budynku przemysłowego nie ma szans powodzenia. Jeśli chodzi o zwolnienie pewnej części wkładów oszczędnościowych na potrzebne inwestycje przemysłowe to wprowadzie art. 10 ustawy o obowiązku społecznego oszczędzania przewiduje, że część wkładów oszczędnościowych może być zwalniana na pokrycie kosztów odpowiednich inwestycji, jednak dla praktycznego wykonania tego postanowienia ustawy konieczne jest wydanie rozporządzenia Rady Ministrów, które ustalić ma jakiego rodzaju nakłady i inwestycje będą mogły być w ten sposób finansowane. Ponieważ takie rozporządzenie Rady Ministrów dotychczas się nie ukazało, przeto praktycznie rzecz biorąc w chwili obecnej nie ma możliwości uzyskania zwolnienia części wkładów na pokrycie kosztów poczynionych nakładów. (Gr.)

W. W. — KROBIA. Pytanie: Czy sala teatralna wolna jest od opłat na FGM?

Obowiązkowi wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej podlegają tylko te kategorie lokali użytkowych, które zostały wyraźnie wymienione w tabeli nr 2. Lokale nie wymienione w tabeli m. in. sale teatralne są od wpłat na FGM zwolnione. (§ 15 rozp. z dn. 23.10.1948 — Dz. U.R.P. nr 50 poz. 398).

Zasada powyższa zdaniem naszym znajduje swoje zastosowanie jedynie w przypadku, gdy chodzi o samoistne lokale nie wymienione w tabeli nr 2., innymi słowy w przypadku kiedy sala teatralna jest częścią składową lokalu użytkowego wówczas powierzchnię jej dolicza się do powierzchni użytkowej lokalu użytkowego zgodnie z § 9 cyt. rozporządzenia.

Skoro zatem jest Pan właścicielem sali teatralnej, która nie stanowi części składowej lokalu użytkowego (restauracji) nie płaci Pan z tego tytułu opłat na FGM. (Z.KL.)

„ELGE” — POZNAŃ. Pytanie: Czy dekret o najmie lokali z 28.7.1948 dotyczy czynszu najmu za lokale użytkowe oraz jak oblicza się powierzchnię użytkową lokalu stanowiącą podstawę do ustalenia wysokości wpłat na FGM.

Dekret o najmie lokali z 28.7.1948 (Dz. U. R. P. nr 36/48) nie zajmuje się ustaleniem czynszu za lokale użytkowe, ustanawiając jedynie obowiązek wpłat na FGM, traktując te wpłaty jako samodzielne, niezależnie od tego, czy za te lokale jest płacony czynsz i w jakiej wysokości.

Wpłaty na FGM ponosi w zasadzie wynajmujący, albowiem istniejące pomiędzy stronami umowy co do wysokości czynszu zawarte przed 1.9.1948 utrzymuje się w mocy. Skoro jednakże wynajmujący pobierając dotychczasowy czynsz umowny nie byłby w stanie uiścić wpłat na FGM, wynajmujący może podwyższyć czynsz do słusznej wysokości, jednocześnie najemca jest uprawniony do wypowiedzenia najmu, jeśli czynsz podwyższony jest dla niego za wysoki.

Podwyżka może nastąpić w wyniku zgodnego porozumienia stron (pod rygorem nieważności na piśmie) wzgl. za pośrednictwem władzy czynszowej.

Do powierzchni użytkowej lokalu od której oblicza się opłaty na FGM zalicza się m. in. piwnice. Piwnica jeżeli służy potrzebom gospodarstwa domowego, a część lokalu użytkowego zajmowana jest na cele mieszkalne, nie wchodzi w skład powierzchni użytkowej. Skoro zatem nie umówił Pan czynszu podwyższonego wzgl. wynajmujący nie uzyskał zgody władzy czynszowej na uzupełnienie czynszu płaci Pan komorne w dotychczasowej wysokości. Jeżeli część lokalu użytkowego zajmuje Pan na cele mieszkalne, powierzchnia piwnicy nie wchodzi w skład powierzchni użytkowej lokalu. (F. D.)

CERAMIK — WARSZAWA. Pytanie: 1. Czy właściciel domu wolny jest od opłat na FGM? 2. Kto płaci podatek gruntowy?

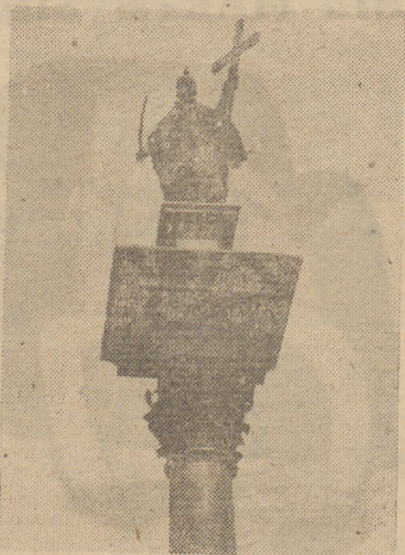
1. Właściciel domu wolny jest od obowiązku wpłaty na FGM, przy czym zwolnienie dotyczy lokalu mieszkalnego, który zajmuje dla siebie. Zwolnienie powyższe jest niezależne od ilości mieszkań znajdujących się w budynku stanowiącym jego własność. Zwolnienie ma miejsce jednakże w granicach norm zaludnienia, o ile obowiązują one w danej miejscowości zgodnie z zasadami dekretu o publ. gosp. lokalami i kontroli najmu z dn. 21.12.1945 (Dz. U. R. P. nr 4/46, poz. 27). Jeżeli normy zaludnienia zostaną przekroczone, wpłata na FGM należy się od nadwyżki ponad normę.

2. Obowiązek podatkowy ciąży na posiadających gospodarstwa rolne osobach fizycznych, spadkach wakujących i osobach prawnych. Za posiadające gospodarstwa rolne uważa się nie tylko osoby, które nie posiadając tytułu własności użytkują re nie posiadają tytułu własności użytkują gospodarstwo. W tym stanie rzeczy przeciwko nakazowi płatniczemu gminnej władzy podatkowej należy wnieść odwołanie do II instancji. (F. D.)

Czy opłaciłeś już prenumeratę za OTG?

Gospodarczy Instytut Wydawniczy Warszawa, Flory 3, PKO I-5001

„OTG“ o Warszawie

Przewidując liczne zapytania w tej sprawie czujemy się w obowiązku zapowiedzieć, że 25 numer „OTG” (z dnia 11.9.1949 r.), poświęcimy

STAREJ I NOWEJ WARSZAWIE.

Zanim jednak na naszych skromnych łamach zapoznamy przedsiębiorczość prywatną całej Polski z problemami gospodarczymi Stolicy, z jej historią, rolą i przyszłością zachęcamy gorąco, aby kto ma parę dni czasu (i parę złotych), przyjechał do Warszawy i obejrzał trasę W-Z, osiedle Mariensztadt, Stare Miasto, Kolumnę Zygmunta, odbudowującą się Katedrę Sw. Jana, Plac Trzech Krzyży z nowoczesnym gmachem PKPG i odbudowywanym kościołem Sw. Aleksandra, osiedle na Muranowie, kompleks gmachów Politechniki, Teatr Polski, gmach Warszawskiego Towarzystwa Naukowego z pomnikiem Kopernika, Nowy Świat, Muzeum Narodowe i wiele innych obiektów.

Jednak przede wszystkim gigantyczną trasę W-Z. Bo jak się wyraził redaktor „OTG” Goszczyński, przyglądając się rozentuzjasmowanym masom społeczeństwa na trasie W-Z,

taka trasa,
stwierdza masa, —
to jest klasa.

Tym natomiast, którzy nie będą mogli przyjechać do Warszawy, postaramy się w numerze szczególnie pięknie ilustrowanym, odbitym na dobrym papierze, przedstawić Warszawę i jej odbudowę, dumę całego Narodu!

REDAKCJA

Lak do butelek

czerny w laskach
ca 100 gramowych — 180.— zł za kg
Paczki po 10 i 20 kg
za pobraniem pocztowym
franko!

Dla hurtowników 15% rabatu
w y s y l a

WYTWORNIA CHEMICZNA

„META”

Poznań, ul. Kościelna 30, tel. 21-76.

Z życia Izb, Związków i Zrzeszeń

W ROCZNICĘ PKWN UROCZYSTA AKADEMIA W IPH W WARSZAWIE

Podobnie jak we wszystkich terenowych Izbach P-II., w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Warszawie odbyła się 21 lipca br., w efektywnie udekorowanej sali posiedzeń uroczysta akademii poświęcona 5-leciu Polski Ludowej, w której wzięli

dowodem jest szybko postępująca odbudowa Warszawy. Dalsze przyczynianie się do odbudowy i rozbudowy kraju winno się stać naczelnym nakazem i celem każdego obywatela.

W wygłoszonym z kolei referacie politycznym, dr Zacharewicz omówił doniosłą rolę manifestu PKWN, podkreślając, że wszystkie tezy tego manifestu znalazły pełną realizację w naszej państwowości. Omawiając poszczególne etapy naszej od-

Zdjęcia przedstawiają: pięknie udekorowany gmach Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie oraz fragment z akademii (Foto eug — OTG)

udział działacze i pracownicy IPH, RNZK, Zrzeszeń i Central Handlowych, Gospodarczego Instytutu Wydawniczego i Redakcji „OTG”.

Akademii zagał pracownik Izby A. Wierciński, a w prezydium powołanym przez prez. St. Barcikowskiego zasiadli ob. ob. T. Kołodziej, Mielcuszny, Filipowski, Zacharewicz, Wierciński i Piotrowski.

Słowo wstępne wygłosił wiceprezes Izby Przemysłowo-Handlowej ob. St. Barcikowski. Mówca w serdecznych słowach zwrócił uwagę na fakt zetknięcia się na sali wszystkich pracowników samorządu gospodarczego. Porównując dwa okresy odbudowy, po I-szej i II-giej wojnie światowej — prezes Barcikowski — przypomniał chaotyczne stosunki gospodarcze panujące po pierwszej wojnie światowej i przeciwstawił im postęp osiągnięty gospodarczych, społecznych i politycznych w okresie 1945-49, których najrealniejszym

budowy i utrwalania demokratycznej władzy ludowej, mówca wykazał jak konsekwentna i celowa była polityka Rządu i jakie odniosła ona sukcesy na terenie wewnętrznym i międzynarodowym.

W drugim referacie, opartym na osobistych wspomnieniach z ostatniego dziesięciolecia mec. L. Grabowski wykazał, że przed Narodem Polskim stoi kapitalne zagadnienie: wygrania pokoju i pracy dla odbudowy. Tym nakazom musimy być oddani, bo one są zabezpieczeniem naszej i naszych dzieci przyszłości.

Po przemówieniu mec. Grabowskiego, w części artystycznej wystąpił z koncertem fortepianowym prof. Bereżyński, który wykonał kilka utworów Chopina i Rachmaninowa.

Z okazji Święta Odrodzenia Zarząd GIW ofiarował 25 książek bibliotece pracowników IPE.

(op)

REGULAMIN STYPENDIALNY

Warszawska Izba Przemysłowo-Handlowa opracowała szczegółowy regulamin dotyczący przyznawania stypendiów dla zdolnej a niezamożnej młodzieży, celem ułatwienia kształcenia się w szkołach zawodowych. Tekst regulaminu został wysłany do poszczególnych Izb Przem.-Handlowych. (e)

WYSTAWA PRAC SZKOLNYCH

Jednoroczna Koedukacyjna Szkoła Przynależności Handlowej w Tarnowskich Górach prowadzona przez Izbę Przem.-Handlową w Katowicach zorganizowała wystawę prac uczniowskich, która wzbudziła szerokie zainteresowanie wśród młodzieży szkół okolicznych, pracowników sklepów spółdzielczych i miejscowego społeczeństwa. (e)

Czy zamówiłeś już książkę?

„Ustalanie cen produkcyjnych“

mgra W. Ławrynowicza i mgra St. Janickiego.

Książka zawiera całokształt norm prawnych, dotyczących zarówno ustalania cen na roboty, dostawy i usługi na rzecz Skarbu Państwa i samorządu — jak ustalania cen oraz receptur produkcyjnych dla artykułów powszechnego użytku. Książka ta jest niezbędna dla wszystkich prywatnych przemysłowców, rzemieślników i kupców, jak również władz i instytucji przemysłu i handlu państwowego, oraz spółdzielczego.

„Nowe przepisy podatkowe“

adw. L. Grabowskiego.

J E D Y N E wydawnictwo, uwzględniające wszystkie najnowsze rozporządzenia,

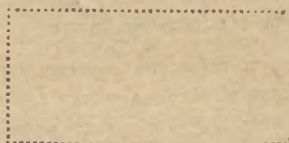
O S Z C Z E D Z A trudu szukania poszczególnych przepisów w różnych źródłach,

W Y J A S N I A prosto i przystępnie poszczególne postanowienia, dotyczące podatków obrotowego i dochodowego,

K A Ż D E M U kupcowi, rzemieślnikowi i przemysłowcowi odaje rzetelne usługi.

Zamówienia prosimy nadsyłać na poniżej podanym druczku.

Wyciąć, wypełnić, zakopertować i wysłać

Stempel firmy

Do
Gospodarczego Instytutu Wydawniczego
Izb Przemysłowo-Handlowych
WARSZAWA XI
ul. Flory 3

Prosimy o wysłanie za zaliczeniem pocztowym nast. książek:
..... egz. „Ustalanie Cen Produkcyjnych“ po zł. 500,— egz.
..... egz. „Nowe przepisy podatkowe“ po zł. 700,— egz.

podpis i stempel

NIE MARTW SIĘ...

Twoim rzetelnym
doradcą i informatorem
jest

Ogólnopolski Tygodnik
Gospodarczy

Zaprenumeruj go dziś jeszcze
PKO I-5001

Gospodarczy Instytut Wydawniczy

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

Warszawa, Flory 3

tel. 8-54-70, 8-61-56, 8-66-30

Redaktor przyjmuje od 11 — 13

Oddział w Poznaniu, Mickiewicza 31

tel. 5-18-62, 23-65/6

Oddział w Gdyni, ul. Pułaskiego 6, tel. 30-80

Oddział w Szczecinie, Al. Niepodległości 40,
tel. 23-85

Redakcja rękopisów nie zwraca.

Redaguje: Komitet Redakcyjny

Wydawca: Gospodarczy Instytut Wydawniczy,

sp. z o. o. Izb Przemysłowo-Handlowych

Konto P. K. O. — I-5001.

Prenumerata: miesięcznie 150,—, kwartalnie
450,—, półrocznie 900,—, rocznie 1.800 zł.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

1/1 strony 30.000 zł 1/2 str. 25.000 zł 1/4 str
13.000 zł.

Ogłoszenia wymiarowe: 70 zł za milimetr
szerokości 1 łamy (kolumna ma 1 łamy)
w tekście o 25 % drożej.

Drukarnia: Spół. Wyd. „Wydawnictwo Łucowe“
W-wa, Skolimowska 5 B-80256